

Carinski postupak sa privremeno uvezenim kontejnerima

Savezna skupština na sednici Veća republika 9. maja 2001.godine, i na sednici Veća građana 10. maja 2001.godine, donela je Zakon o potvrđivanju pristupanja Savezne Republike Jugoslavije Carinskoj konvenciji o kontejnerima, koju je u Ženevi 1972.godine donela Evropska ekonomska komisija Ujedinjenih nacija.

Potvrđivanjem u Saveznoj skupštini i objavljivanjem ove Konvencije u Službenom listu SR Jugoslavije, dodatku međunarodni ugovori br.2/2001, stvoreni su osnovni preduslovi da naša zemlja, kao strana ugovornica punopravno primenjuje ovaj međunarodni instrument koji je veoma značajan u međunarodnom transportu robe, a naročito u kombinovanom transportu.

Osnovni ciljevi nove Carinske konvencije o kontejnerima, 1972., je pojednostavljenje i ubrzanje carinskih formalnosti za privremeni uvoz kontejnera koji se koriste u međunarodnom saobraćaju, čime se postižu znatni ekonomski efekti koji se ogledaju u smanjenju vremenskog zadržavanja kontejnera na granici, ne polaganja obezbeđenja na ime carinskih dažbina, ne podnošenja carinskih isprava i ne plaćanja naknada ovlašćenim špediterima na ime naknada za izvršavanje posredničke usluge.

Naime Carinskom konvencijom o kontejnerima omogućen je privremeni uvoz kontejnera bez carinskih dažbina i taksa i bez uvoznih ograničenja i zabrana, pod uslovom vraćanja u inostranstvo u roku od tri meseca od dana uvoza. Privremeni uvoz kontejnera odobrava se bez podnošenja carinskih isprava pri uvozu i vraćanju u inostranstvo i bez polaganja carinskog obezbeđenja.

Definicija kontejnera

U smislu ove konvencije izraz «kontejner» znači predmet transportne opreme (izmenljiv sanduk, prenosna cisterna ili druga slučna konstrukcija):

- potpuno ili delimično zatvoren da čini odeljak namenjen da se u njemu drži roba;
- postojanog kvaliteta i prema tome dovoljno jak da bude podesan za upotrebu više puta;
- specijalno izrađen da olakša prevoz robe jednom ili sa više vrsta transporta bez pretovarivanja;
- izrađen za lako rukovanje, naročito kod pretovara iz jedne vrste prevoznog sredstva u drugo;
- izrađen tako da se može lako puniti i prazniti; i
- unutrašnje zapremine od jednog kubnog metra ili više.

Izraz «kontejner» obuhvata pribor i opremu za kontejner koji odgovaraju određenom tipu, pod uslovom da se ta oprema i pribor prevozi sa kontejnerom. Izraz «kontejner» ne obuhvata vozila, pribor ili rezervne delove vozila, ili ambalažu.

Elementi koji se rasklapaju, smatraju se kontejnerom.

Privremeni uvoz kontejnera

Shodno odredbama konvencije svaka strana ugovornica odobrava privremeni uvoz kontejnera, bez obzira na to da li su natovareni ili ne, bez podnošenja carinskih ispravakoje se traže prilikom uvoza ili ponovnog izvoza kontejnera kao i bez polaganja obezbeđenja ukoliko su ispunjeni uslovi iz čl. 4. do 9. ove konvencije.

Međutim, odredbe konvencije se ne odnose na privremeni uvoz kontejnera koji su predmet kupovine, zakupa, iznajmljivanja ili ugovora slične vrste zaključenih od strane lica koja imaju prebivalište ili su nastanjena na njenom području.

Carinski organi odobriće privremeni uvoz bez podnošenja carinskih isprava koje se traže prilikom uvoza ili ponovnog izvoza kontejnera kao i bez polaganja obezbeđenja samo onim vlasnicima, korisnicima ili njihovim predstavnicima koji su na osnovu zaključenog ugovora dali pismenu obavezu da će:

- a) ovoditi registar o privremenom uvozu kontejnera;
- b) carinskim organima, na njihov zahtev, dostaviti detaljne podatke o kretanjima sbakog kontejnera kome je odobren privremeni zvoz, uključujući datume i mesta ulaska i izlaska iz pomenute zemlje;
- v) da će izvršiti uplatu onih uvoznih dažbina i taksa koje se zahtevaju u slučajevima kada nisu ispunjeni uslovi privremenog uvoza.

Pismena obaveza vlasniku kontejnera, korisnika kontejnera ili njihovog predstavnika je u formi ugovora koji je zaključen između udruženja čiji su oni članovi i Savezne uprave carina.

O vlasnicima ili korisnicima ili njihovim predstavnicima koji su dali pismenu obavezu navedenu gore bićete naknadno obavješteni.

Kontejneri se mogu privremeno uvesti, odnosno izvesti samo preko one granične carinarnice carinske ispostave koju je odredila Savezna uprava carina a čiji spisak je dat u prilogu ovog akta.

Privremeno uvezeni kontejneri treba da se ponovo izvezu u roku od tri meseca od dana uvoza. Na zahtev vlasnika kontejnera, korisnika kontejnera ili njihovih nadležnih carinskih organa u opravdanim slučajevima mogu ovaj rok da produže najduže do tri meseca.

Privremeno uvezeni kontejneri mogu se ponovo izvesti preko bilo koje nadležne carinarnice, čak iako to nije carinarnica preko koje je izvršenj privremeni uvoz.

U cilju provere kretanja kontejnera kojima je odobren privremeni uvoz, koristiće se registar koji vode vlasnici ili korisnici ili njihovi predstavnici.

Bez obzira na obavezu ponovnog izvoza predviđenu gore, neće biti potreno ponovno izvesti kontejnere koji su znatno oštećeni, pod uslovom da shodno propisima odnosno zemlje, kao i zahtevima carinskih organa te zemlje kontejneri:

- a) podležu naplati uvoznih dažbina i taksa prma vremenu i prema stanju u kojem su prijavljeni; ili
- b) ustupljeni, pesplatno, nadležnim organima te zemlje; ili
- v) uništeni pod zvaničnim nadzorom i o trošku zainteresovanih strana, s tim što svaki spašeni deo ili materijal podleže uvoznim dažbinama i taksama prema vremenu i stanju u kojima su prijavljeni.

Ako usled oduzimanja, privremeno uvezen kontejner ne može biti ponovno izvezen, obaveza ponovnog izvoza navedena gore, jprivremeno se obustavlja dok traje oduzimanje.

Shodno odredbama Carinske konvencije o kontejnerima odobrava se privremeni uvoz pribora i opreme za privremeno uvezene kontejnere koji se ili uvoze zajedno sa kontejnerom da bi se ponovo izvezli zasebno ili sa nekim drugim kontejnerom. Odredbe o privremeno uvezenim kontejnerima primenjuju se mutatis mutandis na privremeni uvoz pribora i opreme za privremeno uvezene kontejnere.

Korišćenje kontejnera u unutrašnjem saobraćaju

Kontejneri koji su privremeno uvezeni na osnovu odredbi Konvencije o kontejnerima mogu se koristiti u unutrašnjem saobraćaju samo pod uslovom da se:

a) transport kontejnera obavi odgovarajućim direktnim putem do ili blizu mesta gde će se vršiti utovar izvoznog tereta ili odakle kontejner treba da se prazan vrati u inostranstvo,

b) kontejner u unutrašnjem saobraćaju iskoristiti samo jedanput, i to neposredno pre njegovog vraćanja u inostranstvo.

Privremeni izvoz kontejnera

Odredbe o privremeno uvezenim kontejnerima primenjuju se mutatis mutandis na privremeni izvoz kontejnera.

Postupak u ulaznoj/polaznoj carinarnici

Carinski organi će iz tovarnog lista (CMR, CIM, brodskog manifesta, avio tovarnog lista) utvrditi da li je reč o licu kome je odobreno korišćenje povlastica na osnovu Carinske konvencije o kontejnerima ili nije.

Ukoliko je reč o licu koje može da koristi navedene povlastice, carinski organi će, nakon što sprovedu odgovarajući carinski postupak, overiti i upisati datum na tovarni list ili brodski manifest (ukoliko ima specifikacija kontejnera uz jedan od navedenih dokumenata onda i nju) vratiti vozaču a fotokopiju istih zadržati. Granični carinski organi će voditi poseban kontrolnik, u elektronskoj ili pisanoj formi, o kontejnerima a u skladu sa obrascem datim u prilogu.

Podatke iz gore navedenih kontrolnika carinarnica će tromesečno dostavljati Upravi carina – Odeljenju za kontrolno analitičke poslove (revizija).

Ukoliko je reč o licu koje nije na spisku korisnika navedenih olakšica nad kontejnerom će se provesti postupak privremenog uvoza (odnosno granična carinarnica će nadzorničkom ispravom kontejner uputiti unutrašnjoj, a unutrašnja carinarnica će provesti postupak privremenog uvoza).

Carinski dozvoljeno postupanje sa kontejnerima

Carinskom konvencijom o kontejnerima omogućen je privremeni uvoz kontejnera bez carinskih dažbina i taksa i bez uvoznih ograničenja i zabrana, pod uslovom vraćanja u inostranstvo u roku od tri meseca od dana uvoza. Nadležni carinski organi mogu ovaj rok da produže u skladu sa članom 4. Carinske konvencije o kontejnerima.

Odredbama člana 14. Carinske konvencije o kontejnerima propisano je da ova Konvencija neće sprečiti primenu većih olakšica koje Strane ugovornice odobravaju, ili bi želele da odobre jednostranim odredbama, ili na osnovu dvostranih ili višestranih sporazuma, pod uslovom da te olakšice ne ometaju primenu odredbi ove Konvencije. Obzirom da je od 01.01.2004.godine stupio na snagu novi Carinski zakon koji omogućava ubrzanje carinski dozvoljenog postupanja sa kontejnerima, ovlašćene CI za carinsko postupanje sa kontejnerima mogu postupati na neki od sledećih načina:

1. Lice koje je član udruženja u okviru Privredne komore Srbije podnosi ulaznoj/polaznoj carinarnici kontejnerski kontrolnik (dat u prilogu akta). Kontejnerski kontrolnik nije carinski dokument.

Kontejnerski kontrolnik je dokument koji Privredna komora Srbije izdaje licima koja su članovi Udruženja kontejnerista. Kontejnerski kontrolnik služi kao dokaz da lice koje ga podnosi ima pravo da koristi povlastice propisane Carinskom konvencijom o kontejnerima. Kontejnerski kontrolnik popunjava i overava carinski organ. Tako popunjen i overen kontrolnik služi kao dokaz da kontejner koji je ušao/izašao na carinsko područje Srbije u roku koji je propisan Konvencijom.

Kontejnerski kontrolnik sastoji se iz dva dela odvojena perforacijom. Na oba dela nalaze se rublike koje su uokvirene i one koje nisu uokvirene. Uokvirene rublike popunjava vlasnik, korisnik ili njihov predstavnik, odnosno njihov vozar ili agent, dok rublike koje nisu uokvirene popunjava carinski službenik.

Ukoliko je reč o licu koje može da koristi navedene povlastice, odnosno ono koje ima kontejnerski kontrolnik izdat od strane Privredne komore Srbije, carinski službenici će nakon što sprovedu odgovarajući carinski postupak overiti i upisati datum u kontejnerskom kontrolniku i isti vratiti vozaru. Carinski službenici popunjavaju podatke o ulaznoj/izlaznoj carinarnici i datumu u oba dela vezana za «ulaz» i u oba dela kontrolnika vezana za «izlaz».

Carinski službenici na graničnim prelazima će voditi posebne kontrolnike, u elektronskoj ili pisanoj formi, o kontejnerima kojima je odobren ulazak na osnovu odredbi Carinske konvencije o kontejnerima a u skladu sa obrascem datim u prilogu, kao i kontejnere za koje je evidentiran istup iz zemlje.

2. U slučajevima kada se roba doprema u kontejnerima, isti se zadužuju na granici po tranzitnom dokumentu TD. Nakon istovara kontejner se odmah vraća u inostranstvo, pri čemu unutrašnja carinarnica vrši upućenje graničnoj carinarnici po tranzitnoj JCI sa vrstom postupka TS. Pri čemu je neophodno polaganje obezbeđenja za plaćenje carinskog duga ili drugih dažbina koje bi mogle nastati u vezi sa robom.

3. U slučajevima kada se roba doprema kontejnerima unutrašnjoj carinarnici po tranzitnom dokumentu, a kontejner se nakon istovara smešta na kontejnerskom terminalu registrovanom kao Javno carinsko skladište jer čeka na utovar izvoznog tereta. Kontejner se shodno odredbama člana 126. do 138. Carinskog zakona smešta po carinskoj ispravi UV7. Nakon utovara izvoznog tereta kontejner se upućuje graničnoj carinarnici tranzitnim JCI sa vrstom postupka TS.

Ukoliko je reč o licu koje nije član Udruženja kontejnerista a neophodno je da se kontejner otprema do mesta gde će se vršiti utovar izvoznog tereta koje je različito od mesta istovara, nad kontejnerom će se sprovesti postupak privremenog uvoza shodno članu 160. do 166. Carinskog zakona. Granična carinarnica će tranzitnim dokumentom

kontejner uputiti unutrašnjoj carinarnici u kojoj se vrši istovar robe, a unutrašnja carinarnica će sprovesti postupak privremenog uvoza.

Postupak u izlaznoj/odredišnoj carinarnici

Carinski organi će u izlaznoj/odredišnoj carinarnici, nakon što sporvedu odgovarajući carinski postupak, overiti i upisati datum na tovarni list ili brodski manifest (ukoliko ima specifikacija kontejnera uz jedan od navedenih dokumenata odn. i nju) i isti vratiti vozaču.

Odobranje kontejnera za transport pod carinskim obeležjem

Da bi kontejneri mogli da se privremeno uvoze na osnovu Carinske konvencije o kontejnerima, odnosno bez podnošenja carinskih isprava koje se traže prilikom uvoza ili ponovnog izvoza kontejnera kao i bez polaganja obezbeđenja isti moraju prethodno biti odobreni od strane carinskih organa da se njima može vršiti prevoz robe pod carinskim obeležjem.

Carinarnica izdaje Uverenje o odobrenju, koje odgovara standardnom obrascu iz dodatka 2 i 3 priloga 5 Konvencije, ukoliko kontejner ispunjava uslove koji su propisani prilogom 4 Konvencije – Pravilnikom o tehničkim uslovima koji se primenjuju na kontejnere koji se prihvataju za međunarodni prevoz pod carinskim obeležjem.

Postupak izdavanja Uverenja o odobrenju sastoji iz dve faze pregleda kontejnera i izdavanja Uverenja o odobrenju.

Uprava carina je propisala da samo određene carinske ispostave mogu vršiti pregled kontejnera za prevoz robe pod carinskim obeležjem, dok Uverenje o odobrenju kontejnera za prevoz robe pod carinskim obeležjem, na osnovu izveštaja o pregledu izdaje nadležna carinarnica u upravnom postupku. Spisak carinskih ispostava koje mogu vršiti pregled kontejnera dat je u prilogu.

Kada carinarnica koja izdaje odobrenje smatra potrebnim, uz Uverenje se prilažu fotografije ili grafički prikazi overeni od strane tog organa.

Prilikom izdavanja uverenja kontejnera u fazi posle izrade, pojedinačno, uz molbu zainteresovana stranka je dužna da podnese dokaz o vlasništvu – fakturu i ukoliko je kontejner stranog porekla uvoznu carinsku deklaraciju.

Svaka Strana ugovornica zadržava sebi pravo da odbije priznavanje važnosti odobrenja za kontejnere koji ne odgovaraju uslovima izetim u Prilogu 4 ove konvencije.

Pre ponovnog korišćenja za prevoz robe pod carinskim obeležjem svaki kontejner čije se odobrenje više ne priznaje treba da se vrati u stanje koje je opravdalo njegovo odobranje ili da se prijavi za ponovno odobranje.

U slučaju da je nedostatak postojao i u vreme kada je vršeno odobranje kontejnera obavestiće se nadležni organ koji je odgovoran za to odobranje.

Ukoliko se ustanovi da kontejneri odobreni za prevoz robe pod carinskim obeležjem a u skladu sa postupcima propisanim u Prilogu 5, stav 1. a) i b), ustvari ne ispunjavaju tehničke uslove iz Priloga 4., organ koji je izdao odobrenje preduzeća takve mere koje će dovesti da kontejneri ispunjavaju tehničke uslove, ili će povući odobrenje.

Postupak za odobravanje kontejnera koji odgovaraju tehničkim uslovima propisanim u Prilogu 4

Da bi ispunili uslove za odobrenje prevoza robe pod carinskim obeležjem kontejneri treba da odgovaraju odredbama Pravilnika datog u Prilogu 4 o kontejnerima.

Osnovno načelo za odobrenje kontejnera za međunarodni prevoz robe pod carinskim obeležjima je da se ono može izdati samo za kontejnere koji su konstruisani i opremljeni tako da:

- a) nikakva roba ne može biti izvađena iz ili uneta u zapečaćeni deo kontejnera bez ostavljanja vidljivih tragova pokušaja ili bez povreda carinskih obeležja;
- b) se na njih mogu lako i uspešno staviti carinska obeležja;
- v) ne sadrže skrivene prostore u kojima bi se roba mogla sakriti;
- g) svi prostori u koje se može staviti roba budu lako pristupačni za carinske preglede.

Kontejneri mogu biti odobreni za prevoz robe pod carinskim obeležjem:

- a) ili u fazi izrade, prema tipu konstrukcije (postupak za odobravanje u fazi izrade); ili
- b) u fazi posle izrade, pojedinačno ili za određeni broj kontejnera istog tipa (postupak za odobravanje u fazi posle izrade).

Po završenom postupku odobravanja carinarnica odgovorna za izdavanje odobrenja izdaje podnosiocu zahteva uverenje o odobrenju koje će važiti zavisno od slučaja, za neograničenu seriju kontejnera odobrenog tipa ili za određeni broj kontejnera.

Na osnovu dobijenog Uverenja o odobrenju vlasnik kontejnera stiče pravo da postavi tablicu o odobrenju na odobreni kontejner ili kontejnere. Tablica o odobrenje biće pričvršćena trajno i na dobro vidljivom mestu blizu drugih tablica o odobrenju izdatih za službene potrebe.

Tablice o odobrenju, shodno modelu prikazanom u dodatku 1 priloga 5 Konvencije, ima oblik metalne ploče veličine 20h10 cm. Na njoj su odštampani i utisnuti na engleskom ili francuskom jeziku sledeći podaci:

- a) tekst «odobreno za prevoz pod carinskim obeležjem»;
- b) znak zemlje u kojoj je odobrenje izdato pomoću imena ili pomoću šifre te zemlje iz ISO, alfa-2 spiska predviđenog Standardom ISO 3166, ili znakom za identifikaciju zemlje registracije motornog vozila u međunarodnom drumskom saobraćaju, i brojem (brojevima, slovima, itd) uverenja o odobrenju i godinom kada ja uverenje izdato (npr. «NL/26/73» znači «Holandija, uverenje o odobrenju br.26, izdato 1973.godine»);
- v) redni broj dodeljen za kontejner od stane proizvođača (fabrički broj);
- g) ako je kontejner odobren prema tipu, identifikacioni brojevi ili slova za taj tip kontejnera.

Obeležavanje kontejnera

U cilju korišćenja olakšica predviđenih ovom konvencijom kontejneri će biti označeni na način propisan u prilogu 1 Konvencije, odnosno na kontejnerima, na odgovarajućem i dobro vidljivom mestu, moraju se nalaziti sledeći podaci:

1) ime vlasnika ili korisnika, (Zemlja kojoj pripadaju kontejneri može se ispisati punim imenom ili šifrom zemlje ISO, alfa-2, koja je predviđena međunarodnim standardom ISO 3166, ili raspoznavajućom oznakom koja se koristi za označavanje zemlje registracije motornih vozila u međunarodnom drumskom saobraćaju. Svaka zemlja može usloviti upotrebu svog imena ili raspoznavajuće oznake na kontejneru shodno svojim nacionalnim propisima. Identitet vlasnika ili korisnika može se ispisati ili punim imenom ili utvrđenom oznakom za identifikaciju, s tim što se isključuje korišćenje simbola kao što su amblemi ili zastave).

2) oznake i brojevi za identifikaciju kontejnera dati od strane vlasnika ili korisnika, i

3) težina (tara) kontejnera uključujući svu njegovu opremu koja je trajno pričvršćena.

Kontejneri odobreni za prevoz pod carisnim obeležjem nosiće osim toga sledeće podatke koji će takođe biti označeni na tablici o odobrenju u skladu sa odredbama člana 5:

4) serijski broj proizvođača (fabrički broj); i

5) ako su odobreni prema tipu konstrukcije, identifikacione brojeve ili slova za taj tip.

Ovim aktom stavlja se van snage akt Savezne uprave carina 06 broj 9587/1 od 01.jula 1974.godine.

(Akt Uprave carina 01/3 D-2103/1 od 25.02.2003. godine)